

מאמר
שלח לך – ה'תשל"ח

מאת
כבוד קדושת
אדמו"ר מנחם מענדל

זצוק"לה"ה נבנ"מ זי"ע

שניאורסאהן
מליובאוויטש

בלתי מוגה

יוצא לאור לש"פ שלח, מבה"ח תמוז, ה'תשע"ח

יוצא לאור על ידי מערכת
"אוצר החסידים"

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושמונה לבריאה

ליזכות

יוסף בן אסתר

מיכאלשוילי

בקשר עם יום הולדתו – כ"ו סיון
לאריכות ימים ושנים טובות ובריאות
מתוך אושר, שמחה והרחבה בגו"ר
ולשנת הצלחה רבה ומופלגה
ונחת רוח חסידותי מכל יוצאי חלציו
ברוב טוב גשמי ורוחני ומתוך שמחה וטוב לבב
ויצליח בכל אשר יפנה באופן דלמעלה מדרך הטבע

פתח דבר

לקראת ש"פ שלח, מבה"ח תמוז הבעל"ט, הננו מוציאים לאור (בהוצאה חדשה ומתוקנת) מאמר ד"ה שלח לך שנאמר בהתוועדות מוצאי ש"ק פ' שלח, מבה"ח תמוז ה'תשל"ח (לפני ארבעים שנה), הנחה בלתי מוגה.

*

בתור הוספה — מכתבים (תדפיס מכרכי אגרות קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו'", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

כ"ג סיון, ה'תשע"ח,
ברוקלין, נ.י.

ועד הנחות בלה"ק

מכון להוצאה לאור תורת כ"ק ארמו"ר מליובאוויטש זצוקללה"ה נבנ"ם ז"ע

Lahak Hanochos Inc. 788 Eastern Parkway, Suite 408, Brooklyn, N.Y. 11213

Tel. (718) 604-2610 Email: info@lahak.org

ב"ה. שלהי חודש סיון, ה'תשע"ח

בשורה טובה למבקשי ה'

הננו שמחים לבשר לעדת החסידים והתמימים
כי לקראת חג הגאולה י"ב-י"ג תמוז יהי ניתן להשיג

תורת מנחם — מועדים

ספר המאמרים

י"ב-י"ג תמוז

הכולל מאמרי דא"ח שנאמרו

בחג הגאולה י"ב-י"ג תמוז וימים הסמוכים אליו

ה'תשי"א — ה'תשמ"ח

להשיג בח' תמוז בחנויות הספרים המובחרות

ובסניפי קה"ת בארה"ק ובארה"ב

©

Published and Copyright 2018 by
LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 | Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • http://www.lahak.org

The Kehot Logo is a trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5778 • 2018

Printed in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס

The PrintHouse

538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237

(718) 628-6700

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

ומענין פרשת שבוע זה, טובה הארץ מאד מאד, אשר כפירוש רבנו הזקן – אשר השנה שנת המאה וחמשים להסתלקות הילולא שלו – בענין מאד מאד, יש להסביר גם בעבודת האדם לקונו, אדם אדמה לעליון, כאו"א מבני"י, ארץ (שרצה לעשות רצון קונה) חפץ (פנימיות הרצון), שבא לפעול במאד מאד, שני פעמים מאד, חיי יחידה, ועד לארץ כפשוטו ענינים הארצים והגשמים,

ושכר מצוה מצוה, שגם בהמצטרך בענינים הארצים והגשמים נמשכת הברכה מאד מאד, נחלה בלי מצרים, ופרצת וגוי

ויהי רצון שיעשה כל אחד המוטל עליו בהנ"ל במצב של גאולה מענינים המבלבלים, ויתברך בכל המצטרך לו ולב"ב שיי
בברכה לבשו"ט בכל האמור.

תוכן המאמר

ארץ כנען – לשון מסחר – קאי על כללות בריאת העולם באופן של ירידה מאור פניו ית', שהיא צורך עלי', עי"ז שנעשה דירה לו ית'. וההכנה לזה (נוסף על הנתנת כח דמ"ת) – „שלח לך אנשים (כל נשיא בהם, שכולל את כל שבטו) ויתורו את ארץ כנען“, שיש בזה ג' פירושים: לשון תייר (מורה דרך), לשון תואר, ולשון יתרון. והו"ע יתרון ארץ בכל היא – היתרון (העלי') שנעשה בארץ, ספירת המלכות, ע"י ירידתה, ובאופן שפועלים בנין המלכות בשלימותו, באופן של יפת תואר ויפת מראה. ועי"ז נעשה פתיחת דרך לכל בני" בעבודתם בכיבוש הארץ. וההוראה בעבודת כל אחד מישראל בעבודתו בתיקון נה"ב והגוף וחלקו בעולם, וגם בנוגע לעבודה דבירור המדות.

פרשת שבוע זה, טובה הארץ מאד מאד: שלח יד, ז.
כפירוש רבנו הזקן. . בענין מאד מאד: ראה לקר"ת שלח לו, א. לח, ג.
אדם אדמה לעליון: ישע"י יד, יד. וראה של"ה שא, ב. ובכ"מ.
ארץ. . חפץ: מלאכי ג, יב. וראה כש"ט בהוספות סנ"ז. וש"נ.
ארץ (שרצה לעשות רצון קונה): ב"ר פ"ה, ח.
חפץ (פנימיות הרצון): ראה לקר"ת שם (לח, ג).
במאד מאד. . חיי יחידה: ראה תו"מ סה"מ כסלו ע' כז.
ושכר מצוה מצוה: אבות פ"ד מ"ב.
נחלה בלי מצרים: שבת קיח, סע"א.
ופרצת וגוי: ויצא כח, יד.

בס"ד. מוצאי ש"פ שלח, מבה"ח תמוז, ה'תשל"ח

(הנחה בלתי מוגה)

שלח לך אנשים ויתורו את ארץ כנען¹, ומפרש רש"י, שלח לך, לדעתך. וכך ה' בפועל, שמשה רבינו בחר איש אחד איש אחד למטה גו' כל נשיא בהם², ושלח אותם לתור את הארץ³. וצריך להבין מהו הענין בזה, דכיון שה' זה לדעתו של משה רבינו (לדעתך), שקיבל תורה מסיני⁴ ומסרה לכל אחד מישראל [עיי"ז שקיבל התורה בשלימותה, עד שאפילו כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש עד סוף כל הדורות הכל ניתן למשה מסיני⁵], ועאכו"כ שזהו (לא רק ענין של דעת, אלא) ענין של מעשה רב⁶, הרי בודאי היתה בזה כוונה נעלית ביותר. ועוד זאת, שאפילו מצד המרגלים עצמם נאמר⁷ כולם אנשים, כמבואר בזהר⁸ ובמד"ר⁹ שהיו זכאין וצדיקים, וכפי שמביא גם רש"י בפירושו על התורה¹⁰, שכל אנשים שבמקרא לשון חשיבות, ואותה שעה כשרים היו, ומזה מובן גודל העילוי של ענין זה, הן מצד המשלח, משה, שענין זה ה' לדעתו, והן מצד השלוחים, כל נשיא בהם. וגם צריך להבין מהי ההוראה מענין זה, דכיון שהתורה היא נצחית¹¹, הרי מובן שיש הוראה נצחית בכל סיפור זה. ועאכו"כ להיותו לדעתך, דקאי על משה רבינו, כמבואר בתניא¹² שמצד היותו רעיא מהימנא¹³ (נוסף על היותו משבעה רועים¹⁴) ישנו ענינו (של משה) בכל אחד ואחד מישראל, ובאופן שענין זה פועל במעשה בפועל בנוגע להנהגתו בקיום התורה ומצוותיה, ועד שמצד זה, הנה הענין שכלפי משה זוטרתא היא¹⁵ (דבר קטן), נעשה זוטרתא בנוגע לכל אחד ואחד מישראל עד סוף כל הדורות — הרי בודאי שיש הוראה נצחית לכל אחד בכל מקום ובכל זמן, בנוגע לענינים הקשורים עם ארץ ישראל הרוחנית, וקשור גם

1) פרשתנו יג, ב.	7) ח"ג קנה, סע"א.
2) שם, טז.	8) במדב"ר פט"ז, ה. תנחומא פרשתנו ד.
3) אבות רפ"א.	9) ילקוט שמעוני ריש פרשתנו.
4) ראה מגילה יט, ב. ירושלמי פאה פ"ב ה"ד. שמו"ר רפמ"ז. לקו"ש חי"ט ע' 252.	10) תניא רפי"ז.
וש"נ. וראה ד"ה משה קיבל שנה זו (לעיל ע' 000).	11) ראה זהר ח"א קו, א. ח"ב ה, ב. ובכ"מ.
5) שבת כא, א. וש"נ. וראה ב"ב קל, ב.	12) סוכה נב, ב.
6) פרשתנו שם, ג.	13) ראה ברכות לג, ב.

הרי אין זה בפירוש רש"י כי אם המדובר בנוגע לחרפת דבריהם, שבודאי שמעו גם אחרים וחברא חברא אית לי, ואפילו את"ל שמלת עדיין שבפירוש רש"י כוונתו בזמן יהושע, ואינו מו[פרך] כלל מגזירת דור המדבר, כיון שהגזירה היתה רק על אלו שמעשרים שנה ועד ששים ורק על הזכרים.

התקוה חזקה אף שאינו מזכיר עדי"ז שיש לו קביעות עתים בכל יום גם בלימוד פנימיות התורה שבדורנו נתגלתה בתורת החסידות, ובהוספה ביום השבת אשר קדש הוא לה'.

בברכה לבשו"ט בכל האמור

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

ב

בי"ה, עש"ק מברכין חדש תמוז, תשכ"ג
ברוקלין.

הווי"ח אי"א נו"נ וכו' מוה' שלמה שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מא"ח השבועות

ובעמדנו עש"ק מברכין חדש תמוז, הוא חדש גאולת כ"ק מו"ח אדמו"ר
נשיא ישראל,

יהי רצון שיבשר טוב בכל הענינים שבמכתבו.

— ה' זה לאחרי ש"כל העם היוצא ממצרים הזכרים כל אנשי המלחמה מתו במדבר בדרך בצאתם ממצרים" (יהושע שם, ד), וא"כ "מה לערב רב" ביניהם?
וחברא חברא אית לי: כתובות קט, ריש ע"ב. וש"נ.
שהגזירה היתה רק .. שמעשרים .. ועד ששים .. הזכרים: שלח יד, כט. יהושע שם. ב"ב קכא,
סע"ב. פרש"י פנחס כו, סד.
בלימוד פנימיות התורה .. ובהוספה ביום השבת כו': ראה קונטרס עץ החיים ספכ"ה. וראה
תו"מ התועדויות חי"ב (תשי"ד ח"ג) ע' 204 ואילך, ובהנסמן שם.

ב

מוה' שלמה: קופציק, כפר עטא. אגרת נוספת אליו — אג"ק חט"ז אגרת ה'תתקלח.
מא"ח: = מאסרו חג.

התורה וקיום המצוות, וכל הענינים באופן של הפצה, לבטל את כל המדידות וההגבלות — באים בקרוב ממש לפריצת גורי הגלות, ע"י משיח צדקנו, גואל ראשון הוא גואל אחרון⁹², עליו נאמר⁹³ יעלה הפורץ לפנינו, שיבוא ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו, במהרה בימינו ממש.

92) ראה שמו"ר פ"ב, ד. זח"א רנג, א. 93) ע"פ מיכה ב, יג. וראה ב"ר פפ"ה, יד שער הפסוקים להאריז"ל ויחי מט, י. תו"א ובפרש"י שם. ר"פ משפטים (עה, ב).

הוספה

בי"ה, יז' טבת תשכ"ג

ברוקלין

האברך ... שי"

שלום וברכה!

במענה למכתבו מט"ו טבת, בו כותב:

א) בענין עטיפת הישמעאלים בנוגע להלכות ציצית.

מצוין בשולי הגליון ציונים למקומות המדברים בזה.

ב) בפירוש רש"י (יהושע ה' ט) דכשמלו בימי יהושע וכו' הוסרה חרפת

דברי הערב רב, ומקשה דמה לערב רב בארץ ישראל.

עטיפת הישמעאלים בנוגע להלכות ציצית: ראה שו"ע אדה"ז או"ח ס"ח ס"ה ואל"ך. וש"נ. מצוין בשולי הגליון: לא הגיע לידינו.

בפירוש רש"י (יהושע ה' ט): ושם (עה"פ "ויאמר ה' אל יהושע היום גלותי את חרפת מצרים מעליכם"): "גלותי — הסירותי את חרפת מצרים, שהיו אומרים (בא יו"ד, יו"ד*): ראו כי רעה נגד פניכם, כוכב אחד יש ששמו רעה והוא סימן של דם .. והם אינם יודעים שהוא דם מילה, וכשמלו בימי יהושע ובא אותו הדם, הוסרה אותה החרפה שעדיין ערב רב שעלו עמהם היו מונים להם, כך דרש ר' משה הדרשן".

ומקשה דמה לערב רב בארץ ישראל: כנראה כוונת שאלתו, דכשמלו בני ישראל בימי יהושע

(* וראה גם פרש"י שם.

עם ארץ ישראל כפשוטה, דכיון שמפני חטאינו גלינו מארצנו¹⁴, הרי כשחוזרים ומקימים את א"י הרוחנית בשלימותה, ע"י שמבטלים את הסיבה שבגללה גלינו מארצנו (מפני חטאינו), הרי זו הכנה קרובה ועד שמיד הן נגאלין (בלשון הרמב"ם¹⁵) שנעשית הגאולה האמיתית והשלימה של ארץ ישראל בפשטות, ארץ שבעה עממין, שהיא ארץ אשר גו' תמיד עיני הוי' אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה¹⁶, שזהו אפילו בזמן הגלות, אבל מזה גופא מוכן ששם מוכן יותר ענין הגאולה לכל פרטי' ועניני'.

ב) **וידוע** הביאור בזה במאמרי רבותינו נשיאינו, דהנה, כללות הענין שנפעל ע"י כיבוש ארץ ישראל (לאחרי שמשה רבינו פעל

ההתחלה בזה ע"י שלח לך, לדעתך) הוא, שגם כי תבואו אל הארץ¹⁷, ארץ נושבת¹⁸, שאז נאמר להם מיד שש שנים תזרע שדך ושש שנים תזמור כרמך ואספת את תבואתה¹⁹, הנה מבלי הבט על כך שלכאורה הם מלאכות פשוטות, ועד שנקראים (בלשון הגמרא²⁰) עובדין דחול, ועוד למטה מזה, אעפ"כ, כיון שבאים לאחרי ההתחלה וההכנה דכי תבואו אל הארץ ושבתה הארץ שבת לה²¹, אזי גם הענין דשש שנים תזרע שדך ושש שנים תזמור כרמך נעשה ענין של קדושה. ובכללות העבודה הרוחנית הרי זה הענין דכל מעשיך לשם שמים²² ובכל דרכיך דעהו²³, היינו, שאפילו המעשים והדרכים שלו שהם דברי הרשות וקשורים עם דברים גשמיים, הנה גם מהם עושה כלי לאלקות. ועד שעושה דירה לו ית' בתחתונים²⁴, בעוה"ז הגשמי, שהוא התחתון במדרגה שאין תחתון למטה הימנו — עי"ז שהגשמיות נעשה רוחניות, וברוחניות גופא — תכלית העלי' והשלימות, עד שנקרא בשם דירה, שענין הדירה הוא שבה נמצא הדר בה בכל עניניו²⁵, ועד שנמצא שם בכל עצמותו בגלוי.

אמנם כדי לשנות (איבערמאכץ) ולכבוש את גשמיות העולם ולעשותו דירה לו ית', יש צורך בנתינת כח במיוחד, שזהו כללות הענין

14) תפלת מוסף דיו"ט.	22) אבות פ"ב מ"ב.
15) הל' תשובה פ"ז ה"ה.	23) משלי ג, ו.
16) עקב יא, יב.	24) ראה תנחומא בחוקותי ג. נשא טז.
17) בהר כה, ב.	ב"ר ספ"ג. במדב"ר פ"ג, ו. תניא רפל"ו.
18) לשון הכתוב — בשלח טז, לה.	ובכ"מ.
19) בהר שם, ג.	25) מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"א ע' תפט
20) פסחים פב, ב. ביצה כה, א. בכורות	(ועם הגהות — אוה"ת שה"ש ח"ב ע' תרפ).
לב, ב.	אוה"ת בלק ע' תתקצו. המשך תרס"ו ה.
21) בהר שם, ב. וראה לקו"ת בהר מ, ד.	סה"מ תרע"ח ע' קצג. תרצ"ב ע' יד.

דמ"ת בשנה הראשונה (לצאתם מארץ מצרים), שאז הי' ביטול הגזירה, ונעשה הענין דעליונים ירדו למטה ותחתונים יעלו למעלה, ואני המתחיל²⁶. אלא שהענין דמ"ת הי' במדבר, שהוא ההיפך מארץ נושבת, וכבפשוטות הענינים, שהענין דמזון לבוש ובית הי' מלמעלה, לחם מן השמים, מים מבארה של מרים, והלבושים היו באופן שענני הכבוד היו מגהצים אותם²⁷, שע"ז היו תמיד חדשים ואינם בלים, ועד"ז היו הבתים (אהלים) מוקפים בענני הכבוד שהקיפו אותם מד' רוחות ומלמעלה ומלמטה (כמבואר בכתוב ובמדרשים²⁸). ובמילא לא הוצרכו אז לעבודות גשמיות כו'.

אך לאח"ז, בשנה השנית, הוצרכו להתכונן לכבוש את גשמיות העולם, ע"י כיבוש ארץ ישראל, שהיתה אז ארץ שבעה אומות, שכוללים את כל שבעים אומות העולם²⁹. וכמובן גם ממה שאמר רז"ל³⁰ בנוגע לארץ ישראל שמתצמיתה שותה כל העולם כולו, היינו, שההשפעה בכל העולם מגעת ע"י שתחילה ישנה ההשפעה בארץ ישראל. ולכן מצינו גם בהלכה בפועל בנוגע לתפלת כל ישראל — שבה מבקשים הן על ענינים פרטיים והן על ענינים כלליים, עד להענין דשים שלום, שכאשר שלום כאן הכל כאן³¹ — שהדין בשו"ע³² שבשעת התפלה צריך להחזיר פניו כנגד (לצד) ארץ ישראל, ובפרטיות יותר, בארץ ישראל גופא — לצד ביהמ"ק, ושם גופא — לצד קדש הקדשים, כיון שזה שער השמים³³, היינו, שכל התפלות עולות מלמטה למעלה ע"י ארץ ישראל, ירושלים, ביהמ"ק ומקום קדש הקדשים, ושם מקבל הקב"ה תפלת עמו ישראל ברחמים וברצון, וממלא כל צרכיהם, עוד בזמן הגלות, ועד"ז ועאכו"כ בקשר ובנוגע לעניני העלי' מהגלות עד לגאולה האמיתית והשלימה. ולכן הי' בשנה השנית הענין דשלח לך לדעתך, כדי לתור את ארץ כנען, כדלקמן.

ג) והענין בזה, דהנה, בפירוש ארץ כנען [שאף שהיו בה שבעה אומות, הרי הם נכללים ונקראים ע"ש כנען]³⁴ מבאר רבינו הזקן בתו"א³⁵ שכנען פירושו סוחר, כמ"ש³⁶ כנען בידו מאזני מרמה, וכפי

(26) שמו"ר פ"ב, ג. הנחומא וראו טו.
 (27) יל"ש ופרש"י עקב ח, ד.
 (28) ראה ספרי ופרש"י בהעלותך י, לד.
 (29) ראה תורת חיים יתרו ער, ג. אוה"ת יז, טו.
 (30) ברכה ע' א'תתנה.
 (31) תענית י, רע"א.
 (32) טושו"ע (ואדה"ז) או"ח רסצ"ד.
 (33) ויצא כח, יז ובפרש"י.
 (34) ראה רמב"ן בא יג, ה. רד"ק יהושע יז, טו.
 (35) ר"פ וישב.
 (36) הושע יב, ח.
 (31) ראה פרש"י בחוקותי כו, ו.

צלם מעליהם וה' אתנו, ובמילא לחמנו הם⁷⁹, בדוגמת הלחם שעל ידו יחי' האדם⁸⁰, כידוע פי' האריז"ל⁸¹ שהכוונה היא למוצא פי הוי' שבלחם, דאע"פ שישנו מוצא פי הוי' שבנפש האדם, מ"מ, מוצא פי הוי' שבלחם הוא עמוק ונעלה יותר, מצד מעלת ניצוצי הקדושה שמעולם התהו, כדמוכח מזה שירדו ונפלו למטה יותר [ועד שגם ניצוצי קדושה שנפלו בשבירת הכלים לעוה"ז התחתון הגשמי, באופן שנתהפכו מענין של קדושה עד למטה מטה להחיות שם ענין שאינו ע"פ רצון ה' — גואלים ומהפכים ומשיבים אותם למקורם ושרשם], ולכן נעשה חיות נוסף ע"ז שמברר את נפשו הבהמית וגופו וחלקו בעולם בכל פרטי הענינים דמזון לבוש ובית. ואדרבה, דוקא ע"ז שאחריך נרוצה⁸², לשון רבים⁸³, נעשה הענין דהביאני המלך חדריו⁸⁴ (כפי שהי' בפעם הראשונה בשעת מ"ת⁸⁴, ועד"ז בעבודה בשנה השנית, ועד"ז בכל השנים שלאח"ז), שזהו תוקף העלי' דנפש האלקית וכל השייך לה, שתשוב אל האלקים אשר נתנה⁸⁵ (ולמעלה יותר), והיינו, שבאופן של נשמות בגופים באים לעלי' גדולה ביותר, עד שראו כל בשר (שאפילו הבשר רואה, ובאופן של ראי' אמיתית, ראיית החכמה) כי פי הוי' דיבר⁸⁶.

וכן ישנה ההוראה בפשוטות שאצל כל אחד מישראל צ"ל הענין דשלח לך לדעתך, והיינו, שע"י הקדמת העבודה דוישלח יהושע שנים אנשים מרגלים חרש לכו ראו גו' את יריחו⁸⁷, כמבואר בלקו"ת⁸⁸ שענין זה שייך לכל אחד מישראל⁸⁹ — באים גם לדרגא היותר נעלית, שע"י היותו מאנשי משה, יש לו שייכות גם למרגלים ששלח משה בנוגע לעבודת המדות⁹⁰ (שזהו"ע כיבוש שבע ארצות, שבעת המדות⁹¹). ועד שע"י לימוד

(79) שם יד, ט.
 (80) עקב ח, ג.
 (81) לקו"ת להאריז"ל עקב שם. לקו"ת פרשתנו לו, ג. ובכ"מ.
 (82) שה"ש א, ד.
 (83) ראה לקו"ת ויקרא ב, סע"ד. אוה"ת שה"ש ח"א ע' ס. ע' סד.
 (84) ראה אוה"ת שם ע' נט. סה"מ תש"א ע' 93. ע' 119. לקו"ש ח"א ע' 266 ואילך.
 (85) קהלת יב, ז.
 (86) ישע"י מ, ה. וראה המשך תער"ב ח"ב ע' תתקלב.
 (87) יהושע ב, א — בהפטרת פרשתנו.
 (88) פרשתנו נב, א ואילך.
 (89) בנוגע ללבושים דמחשבה דיבור ומעשה, "לרגל ולבחון בחי' הלבושין .. יש לכל אדם להגל ולחשוב שלא תהי' נשמתו ערומה בלי לבושין כו" (לקו"ת שם).
 (90) "לבחון את מהות האוי"ר", ש"זה אי אפשר אלא בבחי' משה .. ואינו שוה לכל נפש, ולכן לא הי' ציווי על זה .. כמארז"ל אני איני מצוה לך" (לקו"ת שם).
 (91) ראה לקו"ת פרשתנו לז, א. וראה מאמרי אדמו"ר האמצעי דברים ע' ג ואילך. ועוד.

ע"ז שפעלו בארץ את ענין התואר בשלימותו, ובכך סללו את הדרך שלאח"ז יוכל כל אחד ואחד לעשות עבודתו בנוגע לכיבוש א"י כפשוטו, ועד"ז כיבוש א"י ברוחניות, שזוהי גם ההכנה לגאולה (כנ"ל ס"א).

ה) **אמנם** אף שבאותה שעה ששלחם משה היו כשרים, זכאין וצדיקים (ככל הלשונות שנאמרו במדרש ובזהר), ומוכנים למלא את השליחות דויתורו את ארץ כנען בכל ג' העינים הנ"ל, הנה לאח"ז נהפך לבס כו', כדאיתא במדרש⁶⁸ שעליהם נאמר⁶⁹ כי דור תהפוכות המה [והיינו מצד נורא עלילה על בני אדם⁷⁰, כפי שמבאר אדמו"ר האמצעי בארוכה ע"פ זה⁷¹, שזהו רק ענין של עלילה כו', כיון שהקב"ה רוצה לבחון ולנסות איש ישראל במילוי שליחותו], ולכן אירע כל מה שמסופר בהמשך הפרשה באריכות הדיבור, וכמבואר בזה⁷², שלא רצו לירד לבחי' המעשה, כיון שהתיירו שהמעשה לא יסכים (וועט זיך ניט לאָזן) להתברר, באמרם הלשון: כי חזק הוא ממנו⁷³, כביכול אפילו בעה"ב אינו יכול להוציא כליו⁷⁴, מצד האורות תקיפין דתהו (גם כשנשברו), שזהו האופן שקבע בעה"ב את סדר ההשתלשלות כו'. אבל אעפ"כ, ע"ז שיודעים שישנה ההבטחה והנתינת כח מהמקום שלמעלה מתהו ותיקון גם יחד⁷⁵, הרי זה נותן כח להפוך את הענין של דור תהפוכות (ע"ד והפכתי גו' לששון ולשמחה⁷⁶) לטובה, שמהירידה לבירא עמיקתא תהי' העלי' לאיגרא רמה, ולמעלה יותר מכמו שהי' קודם הירידה.

ו) **וזוהי** גם ההוראה לכל אחד ואחד בעבודתו. דהנה, בנוגע לירידת הנשמה בגוף מבואר בתניא⁷⁷ שהנשמה עצמה אינה צריכה תיקון, וירדה למטה כדי לתקן את נפשו הבהמית וגופו וחלקו בעולם, שזהו ענין של מסחר (ארץ כנען, תגרא), כיון שהירידה היא צורך עלי'. ועל זה היא ההוראה, שאין להתיירא ממה שאומרים לו כי חזק הוא ממנו, כיון שנותנים לו כח ומבטיחים לו שעלה נעלה וירשנו אותה⁷⁸, לפי שסר

69) האזינו לב, כ.
70) תהלים סו, ה. וראה תנחומא וישב ד.
71) תו"ח תולדות יג, א ואילך.
72) לקו"ת פרשתנו לו, סע"ד ואילך. לח, ב.
73) פרשתנו שם, לא.
74) סוטה לה, א. וש"ג.
75) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ט ע'
רכא. אוה"ת וישב ערב, ב. פרשתנו ע' תנא.
ע' תנח. ע' תקכב. סה"מ תרל"ד ע' רעא. ד"ה ויהס כלב תשכ"ו (סה"מ תשכ"ו ע' רנב ואילך).
76) ירמ' לא, יב. טור או"ח סו"ס תקפ.
77) פל"ז (מח, ב). מעץ חיים שער כו (שער הצלם) פ"א.
78) פרשתנו שם, ל.

שמפרש המדרש³⁷ איש כנעני³⁸, גברא תגרא. וענין המסחר הוא שמשקיעים בו כו' כדי שעי"ז יתוסף ריוח כו'. וענין המסחר (כנען) הוא כללות ענין בריאת העולם (ארץ), כל סדר השתלשלות העולמות באופן שלהם ירידה מאור פניו ית'³⁹, עד לעולם התחתון שאין תחתון למטה הימנו, שזהו"ע של ירידה לבירא עמיקתא⁴⁰, כמרומו גם בארץ כנען, כמבואר במדרש⁴¹ שהיתה במעמד ומצב ירוד כ"כ שהי' צורך באזהרה מיוחדת שכמעשה ארץ כנען גו' לא תעשו גו'⁴². וכל זה הוא בדוגמת ענין של מסחר, כיון שהירידה היא לצורך עלי'. ומבואר בדרושים, שענין זה מתחיל כבר מירידת הנשמה בגוף, שהיא בגוף גשמי דוקא, ובאופן שנשנתה יצירתו מגוף שאר הנבראים, שנבראו יחד עם הנפש שלהם, משא"כ גוף האדם שנברא באופן שהי' תחילה גוף דומם, כמ"ש⁴³ גלמי ראו עיניך, ורק לאח"ז ויפח באפיו נשמת חיים⁴⁴ (כמבואר בתו"א בתחלתו⁴⁵), והיינו, שחיבור הנשמה בגוף נעשה באופן של ירידה מאיגרא רמה לבירא עמיקתא⁴⁶. וענין זה הוא בדוגמת ענין המסחר, כי ירידה זו היא צורך עלי', כדי שעי"ז יבואו לעלי' נעלית יותר מכמו שהי' המעמד ומצב לפני"ז.

אמנם כדי שיוכלו לשנות (איבערמאָכן) את הגשמיות כו' באופן שתהי' עלי' למעלה יותר מכמו שהי' קודם הירידה, הנה לאחרי ההכנה וההתחלה בזה בשעת מ"ת, הי' צ"ל הענין דשלח לך אנשים ויתורו את ארץ כנען (באופן ד) איש אחד איש אחד גו', כביאור רבותינו נשיאינו⁴⁶ שכל אחד מהנבחרים עמד במעמד ומצב של אחד, שהתחלת תיבת אחד היא באות א' שרומזת על אלופו של עולם, אבל כדי שתהי' תיבה שלימה, ישנם גם ח' וד', שרומזים על ז' רקיעים וארץ וד' רוחות העולם, ובאופן שכולם נעשים מציאות אחת עם אלופו של עולם⁴⁷. ועי"ז ששלחו איש אחד איש אחד גו' כל נשיא בהם, הרי כיון שהנשיא כולל את כל השבט כולו, הנה ע"י הליכתו ופעולתו נעשית סלילת הדרך עבור כל אנשי השבט כו'.

37) ב"ר פפ"ה, ד.
38) וישב לח, ב.
39) תניא פל"ז (מה, סע"ב).
40) ע"פ לשון חז"ל — חגיגה ה, ב.
41) ראה תו"כ ופרש"י אחרי יח, ג.
42) אחרי שם.
43) תהלים קלט, טז. וראה סנהדרין לח, ואלך. ריש ע"ב.
44) בראשית ב, ז.
45) ג, ד.
46) אוה"ת פרשתנו ס"ע תנב.
47) ראה סמ"ק הובא בבית יוסף או"ח סימן סא (ד"ה כתב סמ"ק). שו"ע ודאדה"ז או"ח שם סעיף ו. וראה תו"א וראא נה, ב ואלך.

(ד) **ובפרטיות** יותר יש ג' פירושים במ"ש לתור את ארץ כנען⁴⁸, כדאיאתא במדרש⁴⁹ שלתור הוא מלשון תייר, שהוא מורה דרך⁵⁰, והיינו, שלתור את הארץ פירושו לראות ולבחון את הדרכים של הארץ. ולתור הוא גם מלשון תואר, היינו, לפעול שהארץ תקבל תואר יפה. ולתור הוא גם מלשון יתרון, כמ"ש⁵¹ ויתרון ארץ בכל היא, והיינו, שיתוסף בארץ יתרון ע"ז שיגיעו אלה שבאים לתור את הארץ.

וביאור הענין, דהנה, ענינה של ארץ (בכלל וארץ ישראל בפרט) כפי שהוא בספירות הו"ע ספירת המלכות, שנקראת בכללות בשם ארץ. ועז"נ ויתרון ארץ, שבספירת המלכות (ארץ) צריך להיות ענין של יתרון, והיינו, שאע"פ שרגלי יורדות⁵², שהרי מלכותך מלכות כל עולמים⁵³, היינו, שממלכות נמשך כל סדר ההשתלשלות עד לעוה"ז התחתון שאין תחתון למטה הימנו, שהוא עיקר הכוונה של כל סדר ההשתלשלות, הנה ירידה זו היא לצורך עלי', שע"ז יתוסף יתרון (יתרון ארץ). אמנם, כדי שיתוסף יתרון, הנה כיון שאין חבוש מתיר עצמו⁵⁴, הרי זה צריך לבוא מלמעלה הימנו, וכדי שזה שנמצא מלמעלה הימנו ישפיע לו, צריך לקבל הוספה בנוגע לעצמו, ואז הנה מצד ריבוי השפע הרי הוא ממשיך גם בארץ. וזהו יתרון ארץ בכל היא, היינו, שהענין דיתרון ארץ קשור עם בכל, מדת היסוד⁵⁵, שהוא סוף עולמות הא"ס⁵⁶, וגם בכללות הספירות ה"ה כולל בעצמו כל האורות שלפנ"ז, ועל ידו נעשה הענין דיתרון ארץ. וזהו גם כללות ענין שילוח המרגלים לתור את ארץ כנען, שכדי לפעול שהירידה שירדה ארץ כנען תהי' לצורך עלי' עד לעלי' הכי נעלית, שזהו"ע לתור את הארץ, לפעול בארץ גופא ענין של יתרון, היתה צ"ל ההכנה לזה ע"י משה רבינו, שענינו הו"ע החכמה [שקשורה עם ספירת המלכות (ארץ)], כידוע בענין אבא יסד ברתא⁵⁷], שאצלו גופא תהי' המשכה והוספה מלמעלה יותר, וי"ל בדא"פ, שזהו מה שהקב"ה אמר לו שלח לך, דאף שהפירוש בזה הוא לדעתך, הרי ענין זה גופא שמע משה מהקב"ה, ועי"ז נעשה תוספת אור אצל משה (בדעתך של משה), ובלשון

(48) בבבא לקמן ראה אוה"ת שם ס"ע תמה ואילך. ס"ע תנו ואילך.
(49) שהש"ר פ"א, א (ז). קה"ר פ"א, יג.
(50) ראה ב"ק קטז, ריש ע"ב (תייר ההולך לפניו) ובפרש"י (מראה להם הדרך).
(51) קהלת ה, ח.
(52) משלי ה, ה.
(53) תהלים קמה, יג.
(54) ברכות ה, ב. וש"נ.
(55) ראה זח"ג רנז, סע"א (ברע"מ). פרדס שער יג (שער השערים) ספ"ו. שער כג (שער ערכי הכינויים) מערכת כל כלה.
(56) ראה תו"א ס"פ תרומה.
(57) זח"ג (רע"מ) רמח, א. רנו, סע"ב. רנח, א. תקו"ז תכ"א (סא, ב). תניא אגה"ק ס"ה.

החסידות והקבלה הו"ע ההמשכה בספירת החכמה מספירת הכתר (שכוללת כל הענינים שלפנ"ז), שע"ז נעשית אח"כ ההשפעה מספירת החכמה למטה, עד למטה מטה בארץ, ע"י שלח לך אנשים, כל נשיא בהם, שהיו במעמד ומצב דאישי אחד (כנ"ל ס"ג), ובלשון המאמרים⁵⁸: אנשי משה, שהם שלוחיו של משה, דשלוחו של אדם כמותו⁵⁹, והם ישפיעו ויפעלו הענין דיתרון ארץ בכל היא.

והנה כיון שספירת המלכות מצד עצמה היא בבחי' נקודה, ועאכו"כ כשרגלי יורדות, כמבואר בקבלה ובאריכות יותר בחסידות⁶⁰, שירודות רק ט' הספירות שלה, אבל הנקודה העיקרית נשארת במקומה, לכן צ"ל גם הענין דיתורו מלשון תואר (כפירוש הב'), היינו, שמבלי הבט על כך שט' הספירות הם באופן של ירידה, יהי' בנין המלכות בשלימותו [ע"ד בנין המלכות בר"ה שאז פועלים מעיקרא את כל הבנין כו', ועד"ז גם בנוגע לכיבוש הארץ, כמבואר בלקו"ת⁶¹ הקשר של היום הזה שנאמר על הכניסה לארץ ישראל עם היום הזה שקאי על ר"ה (כדאיאתא בזהר⁶²), שבשניהם הו"ע בנין המלכות], עד שתהי' באופן של יפת תואר ויפת מראה⁶³.

וענין זה קשור גם עם הפירוש הג' דלתור, מלשון תייר, שענינו מורה דרך, היינו, לעשות דרך הו"ע⁶⁴ בארץ כנען, ובאופן של פתיחת דרך [כידוע הביאור⁶⁵ בלשון הרגיל בזהר: פתח כו', שזהו"ע של פתיחת דרך], והיינו, שלאחרי ההתחלה בזה, שרק היא באופן שכל ההתחלות קשות⁶⁶, נעשית דרך סלולה לכל הבאים לאח"ז שיוכלו לעשות זאת בקלות יותר ובזריזות יותר ועד גם בשלימות יותר. וכמו בפשטות הענין, שע"י שילוח כל נשיא בהם לתור את הארץ, לידע ענינה של הארץ כו', ע"י הליכתם בכל הת' פרסא של ארץ ישראל במשך ארבעים יום, מהלך עשר פרסה בכל יום⁶⁷, ובאופן דוהתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ⁶⁸ להביאם לרשותם של בני", הנה עי"ז פעלו הענין דיתרון ארץ בכל היא,

(58) ראה ד"ה שלח תרע"ה (המשך תער"ב תרט.
ח"ב ע' אלו). וראה גם אוה"ת שם ע' תנב.
(59) ברכות לד, ב. וש"נ.
(60) ראה ביאור"ז לאדמו"ר האמצעי רט, ג.
(61) תבוא מא, ג.
(62) בלקו"ת שם: "עיין בפ' הרמ"ז בזהר ר"פ בא (דל"ב ע"ב) גבי היום דא ר"ה".
(63) ויצא כט, יז. וראה אוה"ת עקב ע' תרט.
(64) וירא יח, יט. וראה סה"מ תרפ"ט ע' 5. תרצ"א ע' י.
(65) ראה אמרי בינה שער הק"ש פנ"ז (פה, ד). סה"מ תרע"ח ע' רפג. תרפ"ח ע' קב. ובכ"מ.
(66) מכילתא ופרש"י עה"פ יתרו יט, ה.
(67) פרש"י פרשתנו שם, כה.
(68) פרשתנו שם, כ.